

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul actului normativ

LEGE

pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind aprobarea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa actului normativ

Necesitatea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat, până la sfârșitul anului calendaristic 2023.

2.2. Descrierea situației actuale

Obiectivul Ministerului Educației este asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu la o educație de calitate a tuturor preșcolarilor și elevilor din România, obiectiv ce presupune cu preponderență măsuri rapide și coerente de intervenție integrată pentru diminuarea riscului de excluziune și de abandon școlar care grefează asupra mediului școlar din ariile geografice dezavantajate economic sau social,

știind că, evaluarea corespunzătoare a impactului Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, implementat în anii școlari 2016-2017, 2017-2018 și în anul 2019, respectiv în 150 de unități de învățământ preuniversitar de stat, în anii 2020 și 2021 și în 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat în anul școlar 2022-2023, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2016 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, aprobată prin Legea nr. 92/2017, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2017 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, aprobată cu modificări prin Legea nr. 107/2018, Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2018 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 50 de unități de învățământ preuniversitar de stat, aprobată prin Legea nr. 201/2019, precum și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2020 privind aprobarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 150 de unități de învățământ preuniversitar de stat, aprobată prin Legea nr. 26/2021, Ordonanței de urgență nr. 91/2021 privind aprobarea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 150 de unități de învățământ preuniversitar de stat, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 306/2021 și Ordonanței nr.105/2022 privind aprobarea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 300 de unități de învățământ preuniversitar de stat, cu modificările ulterioare impune continuarea implementării acestuia în anul 2023,

având în vedere faptul Ministerul Educației a început demersurile pentru reconfigurarea cadrului legal în domeniul reducerii ratei de părăsire timpurie a școlii și a abandonului școlar având în vedere situația identificată la nivelul sistemului de învățământ preuniversitar, un număr mare de elevi fiind în situație de abandon școlar, generată de condițiile socioeconomice și geografice defavorabile, precum și de capacitatea multor familii de a susține participarea copiilor la activitățile școlare, iar prezența elevilor la școală, dobândirea competențelor necesare și incluziunea celor din mediile dezavantajate reprezintă o prioritate pentru Ministerul Educației și pentru instituțiile de la nivelul sistemului național de învățământ,

pentru a limita efectele negative asupra procesului educativ și pentru a susține participarea școlară, pentru a stimula motivarea pentru învățare, precum și pentru a sprijini preșcolarii și elevii din medii defavorizate,

având în vedere faptul că accesul redus la educație accentuează inegalitatea de șanse între elevi, determinând pe termen lung creșterea ratei de părăsire timpurie a școlii și a abandonului școlar,

este necesară adoptarea prezentei ordonanțe de urgență, pentru a implementa măsuri urgente și viabile pentru susținerea politicilor publice de la nivelul sistemului național de învățământ de reducere a abandonului școlar și de asigurare a accesului nediscriminatoriu la educație.

Urgența adoptării rezultă și din faptul că, pe de-o parte programul trebuie să continue implementarea în anul școlar 2023-2024. Unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale trebuie să finalizeze procedurile de achiziție publică a suportului alimentar și să încheie contractele de prestări servicii, astfel încât un număr însemnat de preșcolari și elevi vulnerabili aflați în situație de abandon școlar, să nu fie descurajați de un cadru legal neadaptat nevoilor reale ale acestora,

Deoarece toate aspectele prezentate reprezintă o stare de fapt obiectivă și independentă iar elementele vizează interesul public și constituie o situație extraordinară care necesită adoptarea unor măsuri imediate se impune adoptarea în procedură de urgență a actului normativ care să permită aplicarea măsurilor identificate.

2.3. Schimbări preconizate

În anul 2023, pe perioada desfășurării cursurilor corespunzătoare anului școlar 2023-2024, preșcolarilor și elevilor din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat, denumite în continuare unități-pilot, li se acordă, cu titlu gratuit, un suport alimentar constând într-un pachet alimentar sau într-o masă caldă pe zi, în limita unei valori zilnice de 15 lei/beneficiar, inclusiv taxa pe valoarea adăugată.

Limita valorică zilnică de 15 lei/beneficiar cuprinde prețul produselor, cheltuielile de transport, de distribuție și de depozitare a acestora, după caz.

Pentru menținerea sănătății preșcolarilor și elevilor prevăzuți la alin. (1), în cadrul Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat, denumit în continuare Programul-pilot, se vor distribui numai produse alimentare obținute în unități autorizate/înregistrate sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, în conformitate cu prevederile legislației sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor în vigoare.

Produsele distribuite vor respecta cerințele prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 1.169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011

privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1.924/2006 și (CE) nr. 1.925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 304 din 22 noiembrie 2011, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru finanțarea Programului-pilot în perioada desfășurării activităților didactice în anul 2023 se alocă bugetelor locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale pe raza cărora se află unitățile -pilot, sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și municipiului București.

Sumele prevăzute de la bugetul de stat pentru finanțarea Programului-pilot pot fi suplimentate din veniturile proprii ale bugetelor locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau din alte surse de finanțare, legal prevăzute, în următoarele situații:

a) stabilirea prin hotărâre a consiliului local a unei valori zilnice mai mari de 15 lei/beneficiar, inclusiv taxa pe valoarea adăugată;

b) creșterea, în perioada aplicării Programului-pilot, a numărului de preșcolari/elevi beneficiari din unitățile-pilot;

c) asigurarea unor spații pentru prepararea, depozitarea sau servirea mesei;

d) asigurarea transportului către beneficiari al suportului alimentar, dacă cheltuielile aferente depășesc bugetul alocat inițial, după caz.

Reflectarea în bugetele unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale a sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat primite, precum și a creditelor destinate implementării Programului-pilot se va face cu ajutorul indicatorilor distincți, prevăzuți în normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

Procedura de atribuire a contractelor de furnizare/servicii a pachetelor alimentare/mesei calde se organizează la nivelul fiecărei unități/subdiviziuni administrativ-teritoriale și se stabilește potrivit prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare.

Unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale, care dispun de mijloacele necesare preparării și distribuirii pachetelor alimentare/mesei calde, în scopul creșterii calității acestora, pot utiliza în acest scop sumele alocate.

Pentru obținerea unor prețuri cât mai competitive, autoritățile contractante pot opta pentru atribuirea contractului de achiziție publică fie pe întreg pachetul alimentar/întreaga masă caldă, fie pe loturi distincte pe categorii de produse ce intră în componența pachetului alimentar/mesei calde, potrivit Legii nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, iar faza finală a procedurii de atribuire poate fi organizată prin licitație electronică, cu respectarea legislației din domeniul achizițiilor publice.

Responsabili pentru efectuarea plăților către furnizori sunt primarii unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale sau persoanele împuternicite, după caz.

Plata produselor și a serviciilor contractate se efectuează de către ordonatorii principali de credite, la solicitarea furnizorilor, pe baza documentelor de recepție calitativă și cantitativă, întocmite și aprobate de unitățile-pilot.

Sumele defalcate din unele venituri ale bugetului de stat alocate unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale rămase neutilizate la finele exercițiului bugetar, se regularizează cu bugetul de stat.

Dreptul de a beneficia de prevederile prezentei ordonanțe de urgență îl au elevii/preșcolarii prezenți la activitățile didactice pe perioada cursurilor, conform structurii anului școlar.

Autoritățile administrației publice locale, instituțiile și autoritățile cu atribuții în domeniul educației au obligația să urmărească și să verifice buna desfășurare a procesului de aprovizionare privind distribuția către elevi/preșcolari a pachetului alimentar/mesei calde.

Controlul respectării prevederilor legislației în vigoare privind condițiile igienico-sanitare prin care pachetul alimentar/masa caldă este oferit/oferită elevilor/preșcolarilor, precum și al respectării unei alimentații sănătoase în unitățile de învățământ preuniversitar se exercită de către personalul împuternicit de Ministerul Sănătății, din cadrul Inspecției Sanitare de Stat și al direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București, pentru pachetul alimentar/masa caldă distribuit/distribuită în spațiul unității de învățământ preuniversitar.

Lista unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale și a unităților-pilot în care se implementează Programul-pilot de acordare a unui suport alimentar, numărul de beneficiari și sumele alocate pentru finanțarea programului în anul 2023 se aprobă prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Educației.

Unitățile de învățământ incluse în Programul-pilot pot beneficia și de finanțare externă pentru susținerea unor activități similare programului-pilot, activități reprezentând suport alimentar.

Ministerul Educației, inspectoratele școlare, unitățile administrativ-teritoriale, unitățile de învățământ pot accesa fonduri de la bugetul Uniunii Europene sau pot finanța din fonduri proprii/din bugetele locale desfășurarea unor programe similare, reprezentând programe de suport alimentar, și în alte unități de învățământ decât cele care aprobate prin ordin de ministru.

2.4. Alte informații -nu e cazul

Secțiunea a 3-a ***Impactul socioeconomic***

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prin continuarea programului pilot se asigura accesul nediscriminatoriu la educație și se reduce abandonului școlar în grupurile vulnerabile de elevi.

3.2. Impactul social

Are impact asupra asigurării dreptului la educație pentru grupurile vulnerabile de elevi.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON)

Indicatori	Anul curent 2023	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		2024	2025	2026	2027	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare						
plus/minus, din care:	0	0	0	0	0	0
a) buget de stat, din acesta	-195.000	0	0	0	0	-39.000
(i) impozit pe profit						
(ii) Impozit pe venit	0	0	0	0	0	0
(iii) sume defalcate din TVA	-195.000	0	0	0	0	-39.000
b) bugete locale						
(i) impozit pe profit						
(ii) sume defalcate din TVA	195.000	0	0	0	0	39.000
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care	195.000	0	0	0	0	39.000
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						

b) bugete locale:	195.000	0	0	0	0	39.000
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) asistență socială	195.000	0	0	0	0	39.000
d) alte tipuri de cheltuieli						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-195.000					-39.000
a) buget de stat	-195.000					-39.000
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Buget de stat					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu e cazul					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
4.7. Prezentarea, în cazul actelor normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;						
b) declarația conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații – nu e cazul						
Secțiunea a 5-a						
<i>Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare</i>						
5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ: acte normative în vigoare ce vor fi modificate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ – nu e cazul						
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice – nu e cazul						
5.3. Conformitatea actului de act normativ cu legislația UE (în cazul actelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE) – nu e cazul						
5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE – nu e cazul						
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE – nu e cazul						
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene – nu e cazul						

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente– nu e cazul

5.6. Alte informații– nu e cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Prin adresa nr. 1632/08.08.2023, a fost transmis spre consultare structurilor asociative, în vederea formulării de observații și propuneri, proiectul de act normativ privind continuarea Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat. În urma consultărilor, nu au fost formulate observații sau propuneri.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ - Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 883/2023.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social - Proiectul actului normativ a fost avizat de Consiliul Economic și Social, prin avizul nr. 6472/2023.

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6.6. Alte informații– nu e cazul

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea actului normativ

În aplicarea Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare, proiectul prezentului act normativ, împreună cu nota de fundamentare aferentă, au fost afișate pe pagina de internet a Ministerului Educației, la secțiunea „Transparență decizională/Consultări publice/Proiecte de acte normative cu caracter general”, în data de 07.08.2023.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice– nu e cazul

7.3. Alte informații– nu e cazul

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea actului normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ

8.2. Alte informații– nu e cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență privind aprobarea continuării Programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolarii și elevii din 450 de unități de învățământ preuniversitar de stat.

PRIM-MINISTRU

ION-MARCEL CIOBACU